

Για να διεκδικήσουμε το πανεπιστήμιο των αναγκών μας

Το ελληνικό πανεπιστήμιο απομακρύνεται διαρκώς από τις ανάγκες του ελληνικού λαού. Οι ελληνικές κυβερνήσεις συστηματικά το υποχρηματοδοτούν, το υποβαθμίζουν και το ιδιωτικοποιούν, ενώ το ευρωενωσιακό πλαίσιο, στον βαθμό που εφαρμόζεται, αντικειμενικά θα το υποβαθμίσει στο επίπεδο της ελληνικής οικονομίας. Αντί να χτυπηθεί η εξάρτηση, η οικονομική καθυστέρηση και ο μεταπρατικός και τουριστικός χαρακτήρας της ελληνικής οικονομίας, αντί να ανέλθει το επίπεδο της εγχώριας βιομηχανίας στο επίπεδο των ελληνικών πανεπιστημίων, συμβαίνει το αντίστροφο.

Το ΕΜΠ δεν θα μπορέσει να ξεφύγει, μόνο αυτό, από το γενικότερο πλαίσιο στην Ελλάδα. Η ύπαρξη κέντρων επιστημονικής πρωτοπορίας σε μια χώρα της περιφέρειας είναι παράδοξο. Έτσι, παρόλο που από την φύση του αντικειμένου του οφείλει να συμβάλλει στην πρόοδο της χώρας μας με πρωτοπόρα έρευνα για την ανάπτυξη της ελληνικής βαριάς βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής, των αντίστοιχων υποδομών και της λαϊκής κατοικίας, την αξιοποίηση του ορυκτού μας πλούτου, την ενεργειακή και διατροφική αυτάρκεια, την άμυνα της χώρας απέναντι στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς, την εφαρμογή των επιστημών μηχανικού στην υγεία, ελάχιστα από αυτά και μόνο παρεμπιπτόντως αποτελούν χρηματοδοτικές προτεραιότητες των ελληνικών κυβερνήσεων και του Horizon. Την ίδια στιγμή χρηματοδοτούνται προγράμματα που αποτελούν είτε κενολογίες, είτε ψευδεπιστημονική τεκμηρίωση προειλημμένων πολιτικών αποφάσεων της ΕΕ (π.χ. απολιγνιτοποίηση), είτε στρατιωτική έρευνα που έχει τόση σχέση με την άμυνα της χώρας μας απέναντι στον ιμπεριαλισμό, όση έχει το ΝΑΤΟ με την απελευθέρωση της Κύπρου. Από την άλλη, η ίδια η πραγματικότητα (όπως την βιώνουμε καθημερινά καθώς και συλλέγοντας στοιχεία οι ίδιοι, διότι ο ΕΛΚΕ δεν δημοσιοποιεί λεπτομερή δεδομένα) δείχνει ότι το ενδιαφέρον του ελληνικού κεφαλαίου για πραγματική έρευνα είναι σχεδόν ανύπαρκτο, ακριβώς λόγω του μεταπρατικού και τουριστικού χαρακτήρα του, της χαμηλής οργανικής του σύνθεσης, απόρροια της εξάρτησης από τον ιμπεριαλισμό, της αποβιομηχάνισης μετά την ένταξη στην ΕΟΚ.

Παράλληλα το ΕΜΠ υφίσταται πιέσεις από την ΕΕ, τις ελληνικές κυβερνήσεις, εσχάτως και από τη ΔΕ του ΤΕΕ, να ακυρώσει τη θεμελιώδη αρχή των προγραμμάτων σπουδών του: ότι δεν παρέχει απλώς κάποιες σπουδές μηχανικού, αλλά ότι εκπαιδεύει δωρεάν ολοκληρωμένους μηχανικούς, ικανούς να παρέχουν αυτοτελώς ειδικευμένη εργασία σε ένα από τα 9 αντικείμενα των σχολών του. Απομακρύνεται από τον πρωτοπόρο ρόλο που διαδραμάτισε στο παρελθόν, συγκρουόμενο με τη διαδικασία της Μπολόνια, υιοθετεί λανθασμένες αντιλήψεις, όπως ότι ακόμα και η βαθιά επιστημονική γνώση απαξιώνεται ταχέως, άρα ότι τα προγράμματα σπουδών πρέπει να είναι ευέλικτα και να οργανώνονται σε προπτυχιακά, μεταπτυχιακά και δια βίου μάθησης ή ότι είναι ευθύνη του κάθε εργαζόμενου να δημιουργήσει το δικό του προφίλ δεξιοτήτων. Με ευθύνη της τωρινής διοίκησης,

εφαρμόζει με ζήλο την κυβερνητική πολιτική και ξεκινάει να επιβάλλει δίδακτρα όπου του επιτρέπει η αντιδραστική νομοθεσία, δηλώνει ότι απλώς «δεν φοβάται» την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, με έναν πρόδηλα αντισυνταγματικό νόμο, του οποίου η έγκριση από το ΣτΕ συνιστά πρόκληση για τον ελληνικό λαό και όνειδος για τη δικαιοσύνη.

Για να προωθηθεί αυτή η πολιτική επιστρατεύεται ο αυταρχισμός, ξεχνώντας την ρήση της εταιρείας «Επιστήμη – Ανοικοδόμηση», ότι «η επιστήμη είναι παιδί της ελευθερίας, όσες φορές δεν είναι η μητέρα της», ότι η ανάπτυξή της προϋποθέτει την καλλιέργεια του ελεύθερου πνεύματος και της άνευ δεσμεύσεων αμφισβήτησης των καθιερωμένων. Αυτή η δημοκρατική λειτουργία, το άσυλο που αποτελεί προ αιώνων κατάκτηση της ακαδημαϊκής κοινότητας, πλήττεται όχι μόνο από τη φυσική βία της αστυνομίας, αλλά πάνω από όλα από τον έλεγχο της χρηματοδότησης από συγκεκριμένα κέντρα της ΕΕ και της κυβέρνησης, τα οποία χρηματοδοτούν σχεδόν αποκλειστικά τις απόψεις που έχουν προαποφασίσει, συχνά χρηματοδοτώντας ενδοπανεπιστημιακούς εκπροσώπους δικούς τους και των μονοπωλίων, θέτοντας το εκβιαστικό δίλημμα της υποταγής ή της περιθωριοποίησης. Η όλη πορεία που έχει δρομολογηθεί για τα ελληνικά πανεπιστήμια και για το ΕΜΠ, με κορύφωση τα τελευταία γεγονότα, θεωρούμε ότι δεν θα εκφραστεί μόνον σε ό,τι αφορά στις συνθήκες φοίτησης της νεολαίας, αλλά θα καταλάβει ολόκληρη την πανεπιστημιακή ζωή, θα αποτελέσει εμπόδιο στην ελευθερία του λόγου και της επιστημονικής σκέψης, γεγονός που θα αποτελέσει φρένο για την εξέλιξη του ίδιου του ΕΜΠ και γενικότερα του ελληνικού πανεπιστημίου.

Η απάντηση του συλλόγου μας δεν μπορεί να είναι η στοίχιση πίσω από την κυβέρνηση, η αποδοχή του οικονομικού στραγγαλισμού μας και η μεταφορά σε εμάς και στους φοιτητές μας της ευθύνης για την οικονομική επιβίωση του πανεπιστημίου, η αντικατάσταση της τακτικής χρηματοδότησης με ανταγωνιστική (και μάλιστα περιορισμένη), η κατηγοριοποίηση των πανεπιστημίων, η αποσύνδεση του πτυχίου από το επάγγελμα, η βράχυνση των σπουδών, τα δίδακτρα. Δεν μπορεί, όμως, και να είναι η υπόκλιση στον γενικότερο πολιτικό συσχετισμό, η αποσπασματική εναντίωση στο εκάστοτε μέτρο της κυβέρνησης, η υποχώρηση από αιτήματα που αμφισβητούν το γενικότερο πλαίσιο ιδιωτικοοικονομικής λειτουργίας του πανεπιστημίου, η αποδοχή κρίσιμων πλευρών της πολιτικής της ΕΕ ως δεδομένων και η εστίαση αποκλειστικά σε οικονομικού χαρακτήρα αιτήματα, διεξάγοντας μόνον μια γενική συζήτηση για την δομή του πανεπιστημίου της ΕΕ χωρίς άμεσα αιτήματα.

Πρόταση που απαντάει στο βασικό ερώτημα «Τι πανεπιστήμιο θέλουμε» υπάρχει ήδη από το 2001: η «Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση»¹. Θεωρούμε επίκαιρες τις βασικές πλευρές της. Παρόλο που η συνολική κατάκτησή της προϋποθέτει αλλαγές στο επίπεδο της εξουσίας πιστεύουμε ότι το πανεπιστημιακό και ευρύτερο λαϊκό κίνημα οφείλει να θέτει ήδη από τώρα πλευρές της ως αιτήματα αιχμής στους συλλόγους.

¹ <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=750926>

Τούτων λεχθέντων, καταθέτουμε το παρακάτω πλαίσιο πάλης στους συλλόγους ΔΕΠ, σημεία του οποίου είχαν υιοθετηθεί στο παρελθόν τόσο από την ΠΟΣΔΕΠ όσο και από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων, αλλά την τελευταία δεκαπενταετία έχουν ατυχώς εγκαταλειφθεί:

- 1) **Πλήρης και αποκλειστική απασχόληση με τριπλασιασμό των αποδοχών μας**, έτσι ώστε να εργαζόμαστε για τον ελληνικό λαό και όχι για το Horizon ή τα ντόπια μονοπώλια.
- 2) **Εγγυημένη από το δημόσιο χρηματοδότηση για τη δημιουργία και συντήρηση ελάχιστης ερευνητικής ομάδας** (π.χ. 2 διδακτορικοί φοιτητές απευθείας σε κάθε μέλος ΔΕΠ), έτσι ώστε να ενισχυθεί η αδέσμευτη έρευνα ανοιχτών οριζόντων (blue sky research), να μην υπάρχει μέλος ΔΕΠ που δεν διαθέτει πόρους να κάνει έρευνα, να μειωθεί ο χρόνος που ξοδεύουμε στη συγγραφή προτάσεων.
- 3) **Αποχώρηση της Ελλάδας από το Horizon και τα ερευνητικά σχήματα της ΕΕ**. Η εθνική συμμετοχή να αξιοποιηθεί για την κάλυψη των παραπάνω σημείων μέσω του τακτικού προϋπολογισμού, καθώς και την ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής έρευνας και διεθνών συνεργασιών με γνώμονα τις λαϊκές ανάγκες και όχι τις αντεπισημονικές και αδιάφορες έως αντιδραστικές για την Ελλάδα κατευθύνσεις της ΕΕ. Αλλαγή του πλαισίου των τακτικών προϋπολογισμών με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας. Κατάργηση των ΕΛΚΕ. Αύξηση της χρηματοδότησης για την παιδεία στο 15% του τακτικού προϋπολογισμού.
- 4) **Πλήρης απόρριψη της διακήρυξης της Μπολόνια**. Αποκλειστικά δημόσιες και πραγματικά δωρεάν σπουδές. Ενιαίες προπτυχιακές σπουδές που εξασφαλίζουν την ολόπλευρη επιστημονική ειδίκευση σε συγκεκριμένο αντικείμενο, χωρίς την ανάγκη μεταπτυχιακών ή πιστοποίησης από επαγγελματικούς φορείς. Επιμήκυνση των προγραμμάτων σπουδών όταν είναι αναγκαίο για την αντιστοίχσή τους με το επίπεδο ανάπτυξη της επιστήμης. Μεταπτυχιακές σπουδές που να οδηγούν αποκλειστικά σε διδακτορικό δίπλωμα. Κατάργηση των ΜΔΕ. Κλείσιμο του ΚΕΔΙΒΙΜ.
- 5) **Επαναφορά του ασύλου, διασφάλιση της ακαδημαϊκής ελευθερίας** από φυσικούς και οικονομικούς καταναγκασμούς. **Κατάργηση των Συμβουλίων Διοίκησης, δημοκρατική εκλογή διοικητικών οργάνων με συμμετοχή των συλλόγων φοιτητών και εργαζομένων.**
- 6) **Κατάργηση του νόμου-πλαίσιο 4957/22, του νόμου 5094/2024 για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και του νόμου 5224/25 για το πειθαρχικό δίκαιο**. Νέος νόμος πλαίσιο που να διασφαλίζει τα παραπάνω αιτήματα.

Ο δρόμος για τα παραπάνω περνάει αναγκαία από τη συγκρότηση ενός ισχυρού αγωνιστικού μετώπου, το οποίο θα αποτελεί στήριγμα για κάθε φωνή που αντιστέκεται στην εμπορευματοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Καλούμε τα μέλη ΔΕΠ, τους εργαζόμενους και τους φοιτητές συλλογικά να θέσουμε στο επίκεντρο τις ανάγκες μας και να αγωνιστούμε

ενάντια στη λειτουργία του πανεπιστημίου με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, ενάντια στα μέτρα που επιβάλλονται σε βάρος του λαού και της ανάπτυξης της επιστήμης. Να συμπορευτούμε με τους εργαζόμενους και τη νεολαία σε έναν αναγκαίο δρόμο, τον μόνο που μπορεί να εξασφαλίσει πραγματική κοινωνική πρόοδο.

Για όλα τα παραπάνω, συγκροτούμε νέα παράταξη στο σύλλογο μελών ΔΕΠ ΕΜΠ, με την ονομασία «Δημοκρατικός Συντονισμός (ΔΗΜΟΣ) ΔΕΠ ΕΜΠ». Απευθύνουμε μαζικό κάλεσμα σε κάθε συνάδελφο, ανεξαρτήτως πολιτικών καταβολών, να συμμετέχει μαζικά στην εκλογοαπολογιστική συνέλευση του συλλόγου μας την Τρίτη στις 17:00 (διαδικτυακά) και να ψηφίσει στις επερχόμενες εκλογές του συλλόγου μας με σκοπό την αλλαγή των συσχετισμών, έτσι ώστε ο σύλλογος να διεκδικήσει το πανεπιστήμιο των αναγκών μας.

Δημοκρατικός Συντονισμός ΔΕΠ ΕΜΠ

